

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๐/๒๕๕๒

วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การที่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชิทก้า จำกัด (มหาชน) คิดดอกเบี้ยบริษัท ริเวอร์กรุ๊ป จำกัด กับพวก ในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

กระทรวงยุติธรรมมีคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ยธ ๐๒๐๑/๐๗๕๘๕ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๒ ส่งสำนวนคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๔๗๘๘/๒๕๕๐ ระหว่างบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชิทก้า จำกัด (มหาชน) โจทก์ กับบริษัท ริเวอร์กรุ๊ป จำกัด กับพวก จำเลย ซึ่งศาลแพ่งพิเคราะห์แล้วเห็นว่า กรณีมีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติของกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

ผู้ถูกร้อง (บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชิทก้า จำกัด (มหาชน)) เป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้อง (บริษัท ริเวอร์กรุ๊ป จำกัด กับพวก) เป็นจำเลย ต่อศาลแพ่งในคดีหมายเลขดำที่ ๑๔๗๘๘/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ ในข้อหาหรือฐานความผิด กู้ยืม ค้ำประกัน รับผิดตามสัญญา จำนำ โดยให้จำเลยร่วมกันหรือแทนกันชำระเงินแก่โจทก์ จำนวน ๓๓,๖๑๖,๔๓๗.๔๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี

ผู้ร้อง (บริษัท ริเวอร์กรุ๊ป จำกัด กับพวก จำเลย) มีคำร้องลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ขอให้ศาลแพ่งส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ โดยโต้แย้งว่า

(๑) ประกาศกระทรวงการคลัง ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย และประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยของบริษัทโจทก์ ในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

(๒) พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ขัดต่อ

(๒.๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ซึ่งบัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย

(๒.๒) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ ซึ่งห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเงินกู้เกินอัตราร้อยละสิบห้าต่อปี ถ้าในสัญญากำหนดอัตราดอกเบี้ยเกินที่กำหนดนี้ ให้ลดลงมาเป็นร้อยละสิบห้าต่อปี

(๒.๓) พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓ ซึ่งบัญญัติว่า บุคคลใด (ก) ให้บุคคลอื่นยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือ... บุคคลนั้นมีความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ... หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

โดยเหตุที่คดีนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย และข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาข้อเท็จจริงอื่นอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๐

(๒) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔

(๓) พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓

(๔) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐

(๕) พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๓ มาตรา ๔

มาตรา ๕ และมาตรา ๖

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

(๑) ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ออกตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และประกาศของโจทก์ที่ออกตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าว ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

(๒) พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ และพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ปัญหาแรก เนื่องจากเรื่องนี้ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเป็นอย่างเดียวกันกับกรณีของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ออกตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และประกาศของโจทก์ที่ออกตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าว ที่ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยว่า ประกาศดังกล่าวมิใช่เป็นบทบัญญัติของกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ แล้ว

ปัญหาที่สอง ก็มีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเป็นเช่นเดียวกันกับกรณีศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๒ ว่า พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ และพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายประเสริฐ นาสกุล
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ